

Minu Island – ekstreemne ja vastuoluline

Minu sees keris end juba pikalt miski, mis ei lasknud olla, tõenäoliselt juba tükk aega enne, kui ma sellega reaalselt tegelema hakkasin ja kuniks see võttis füüsilise kuju Islandi projekti näol. Janunesin muutuste järele. Tundus, et pärast ülikooli lõpetamist on järgmine samm töö ja sealt siis kõik muud elus paikseks sättimise sammud. Korjasin need mõtted enda ümbert kokku ja kuulutasin oma 'tõeks' nii nagu me kõik kipume aeg-ajalt tegema. Olin end paigale seadnud ja valmis pühenduma. Aga kas ikka olin? Võttis aega enne, kui sain aru, et mu elu ikka suunab mind ära. Ma ei teadnud, kuhu, aga teadsin, et mugavustsoonist välja. Ma lihtsalt ei näinud muud võimalikku varianti, kui end ümbritsev 100% jätta. Öeldakse ju, et iseenda olukorda on raske analüüsida, sest oleme selle sees. Ja ongi. Mul oli vaja näha end kõrvalt.

Euroopa vabatahtlik teenistus tundus selleks kõige turvalisem ja juba sõprade poolt läbi proovitud hea meetod maailma avastamiseks ja ennekõige ikkagi enese vaatlemiseks seespoolt. Kuna põhiline kriteerium oli, et ma soovin ikkagi end korralikult proovile panna, mitte puhkama minna, siis Island tundus selline maa, kus inimesed teevad tööd tõsisemalt kui lõunamaalased. Selle mõtte olen ma muidugi väljaspoolt külge pookinud. Aga tol hetkel, kui pidin valima, kas 12 kuud Sitsiilias või Islandil, aitas just too stereotüüpne vaade otsust langetada. Otsisin ebamugavust, mitte mugavust. Seega, miks mitte – kui juba, siis juba üleni – tudmatusse!

Ole ettevaatlik (valmis!) selleks, mida soovid. Sest Su soov läheb kohe kindlasti täide! Island on ekstreemne ja vastuoluline maa. Ilm on muutlik ja pöörane. Maastik kirev – kord oled kuul, kord metsas, kord igijääl Antarktikas, kord mullitavas looduslikus basseinis kui lõunamaa rannas ja virmalistetantsu keskel keset tuule käes ulguvat maad. Üks eraldiseisev kuumust õhkav vulkaaniline võlusaar jäises ookeanis. Tasakaalu annavad rahumeelsed ja südamlikud inimesed ning mediteeriva meelelaadiga kultuurimaastik.

Ka mu projekt oli igas mõttes vastandlik ja väga nõudlik. Tööd tegime lubatust tunduvalt rohkem, see-eest mitmekülgsest. Aasta pimedamas pooles töötasime hispaania vabatahtlikku ja praeguse väga hea sõbrannaga välja keskkonnateemalise koolitusprogrammi. Sisuliselt oli tegemist ökolaagritega, kus õppisime eluks praktilisi oskusi nii, et ümbritsev keskkond meie tegude läbi võimalikult vähe kannataks. Näiteks pakkus mulle huvi šampooni, dušigeeli, hambapasta ja kehakreemi valmistamine köögikapis leiduvast. Keskkonnateemalistes töötubades tulid need katsetamised igati kasuks.

Aasta valgemas pooles liikusime pealinnast välja, et maamehe moodi maatööd teha. Korjasime kive, ajasime hobuseid, talitasime loomi, rohisime peenraid ja kasvasime muru, lammutasime ja värvisime hooneid ning ehtasime lasteaiale seikluspargi-sarnast mänguväljakut. Sinna sekka kirevad kultuurideõhtud ja väljasõidud loodusesse.

Ühena tegusa töö kõrvalt läksin islandile otsima omaette olemise ja mõtisklemise aega. Võiks ju arvata, et Island on üks maailma kõige hõredamalt asustatud paik (mida ta ka on) ja omaette olemiseks on ruumi rohkem kui küll. Minu kogemuses oli hoopis vastupidi. Ma pole oma eelneva elu jooksul nii paljude erinevatest maailmajagudest ja kultuuritaustaga inimestega tuttavaks saanud kui selle aastase projekti jooksul Islandil. Kuna ma armastan asjades süvitsi minna, oli tegemist tõelise väljakutsega panustada tööülesannetesse, inimeste tundmaõppimisse ning iseenda jaoks olemisse.

Välised muutused, millesse oma keha kogu sisemise rägastikuga vabatahtlikult viisin, olid minu jaoks väga uued ja tekitasid pingeid. Olin kõigele vastuvõtlik ja õppisin seeläbi end väga hästi tundma. Mu keha justkui elas iseseisvat elu. Toitumise osas õppisin tähele panema, mida ma soovin süüa, mida mitte. Selleks, et öösel täisväärtuslikult magada tegin erinevaid meditatiivseid praktikaid. Liikusime palju värskes õhus ja sõitsime jalgratastega. Kui oli mahti, käisime joogas ja tantsimas. Tol hetkel

polnud see lihtsalt vaba aja sisustamine, vaid tõesti – sügav vajadus end elava töö kõrval tasakaalustada. Õppisin toime tulema vähesega ja leidma aega enese jaoks ka kõige kiiremal perioodil.

Üheks suurimaks väärtuseks pean inimesi, kellega kokku puutusin. Õppisin, et kõigiga on võimalik koos elada ja jagada, ka võõrastega. Õppisin lahti laskma. Inimesed tulid ja läksid. Voolasid sõna otsese mõttes mu elust ja sõrmede vahelt läbi. Minu sees pikka aega kerinud küsimustele sain vastuseid inimestelt nende lugude ja ellushtumise kaudu. Mõte, mis mu õppejõud ülikooli ajal pidevalt korrutas: „*me oleme üksteisele õpetajad*“, sai täiel määral kinnitust. Tõenäoliselt olin ise väga avatud ja vastuvõtlik. Mitmed inimesed puudutasid mu südant ja saavad mind tänini. Eriti üllatas, et võõraid on võimalik usaldada nagu oma lähedasi sõltumata kõikidest välistest füüsilistest määrajatest (vanus, rahvus, kultuuritaust, kogemused).

Kui muidu räägitakse rahvusvahelistes noorteprojektides ikka Euroopa kodanikuks olemisest, siis nüüd ma tõesti tunnen seda ja mitte vaid Euroopa mõistes, vaid kogu maailma mastaabis. See, et ma olen pärit Eestist ja tegutsen siinses keskkonnas, on üks asi, aga hoopis teine on tajuda maailma suurust ja mitmekesisust ning tõesti tunda end selles ühe olulise osana.

Ajapikku olen mõistnud, mis mind Islandile viis – eelkõige joobumus rahu, enesearmastuse ja – hoidmise järele. Veider, et need teadmised ei tule alati loomulikult, iseenesest, et tuleb õppida endaga omaette olema, et päriselt kuulata, mis meie sees toimub. Vastasel juhul jäämegi väljaspoolt omaks võtma ja lootma, süüdistama ja pettuma ning enesega seostama. Ometi on meie sees juba tegelikult kõik olemas. Sain sisemise kindluse, et elus ettetulevad takistused on võimalik ületada, asjad loksuvad varem või hiljem paika. Ka kõige keerulisemad rägastikud.

Pärast seda kogemust mõtlen aeg-ajalt, et kui me teaks, mida kõike me peame veel elus läbi tegema, siis kas me ikka oleksime valmis neid asju tegema. Kindlasti nii mõndagi asja ei oleks. Elu üllatab ja üllatab väga ootamatutes kohtades. Neil hetkedel viib ta meid sügavale sisemisele dialoogile iseendaga. Avarat pilti, nii sisemist kui välist annab seesugune pikemaajaline eemalolek kahtlemata. Täna sel päeval tunnen südames suurt rõõmu, et selle kireva rännaku oma elus ette võtsin.

Kadi Nool, 2017

